

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

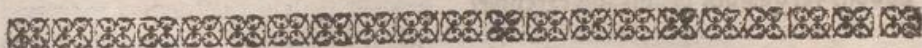
XI. Indignum est, & à Romanæ Ecclesiae consuetudine alienum, ut pro
Spiritualibus facere quis homagium compellatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

teneretur. Indigentes quoque subsidio temporali & alimentis adjuvare non gravetur juxta doctrinam *Can. nulli Episcoporum. 62. caus. 16. q. 1.* Demum ad exemplum Christi opportuno tempore animam suam pro ovibus, nisi mercenarius esse malit, exponere obligatur. *Can. suggestum. can. sciscitaris. 47. can. adversitas. 48. caus. 7. q. 1.*

(L) Non excusatur per verbum: *Nescio*; ignorantia enim ejus rei, cujus scientiam status & officium requirit, vincibilis est & crassa, ideoque scientiæ æquiparatur. *Cap. eos qui. 2. de tempor. ordinat.* Scire namque, & scire debere, ac scire posse paria sunt. *Cap. fin. §. si quis. de clandestin. desponsat.*

REGULA XI.

Indignum est, & à Romana Ecclesia consuetudine alienum, ut pro spiritualibus facere quis homagium compellatur.

Quæres primo. Quid est homagium? *¶* Homagium est quasi hominis ligium, per quod quis quasi homo vel servus fit alterius, sive est juramentum, quo homo se alteri ad præstandam obligat fidelitatem, uti explicat *Gloss. in Clement. 2. de sent. & re judicat.* Duplex est homagium, strictè & latè dictum, latè sumptum est juramentum fidelitatis, obedientiæ ac reverentiæ, quod Beneficiati in adeptione beneficii præstant Episcopo, cui tanquam proprio Prælato & Patri spirituali pro cura paterna & pastoralis sollicitudine fidelitas, reverentia & obedientia specialiter debetur. De hoc homagio intelligendus est textus in *cap. gravem. 15. de excess. Prælat.* Homagium strictè dictum est juramentum, quo alicui velut Domino territoriali subjectio & certæ operæ, vel temporalia spondentur obse-

quia. De homagio taliter accepto Regula præsens intelligitur.

¶ Quæres 2do. Quis hujus Regulæ sensus? *¶* A Clerico pro collatione, nominatione aut præsentatione ad beneficium homagium strictè dictum minimè est exigendum. Ratio est: quia pro collatione rei spiritualis ad temporale sese obligare obsequium simoniacam involvit pravitatem. *Cap. cum essent. 12. cap. ex diligenti. 17. de simon.* Contra quam Regulam non peccant Beneficiati, qui in admissione ad beneficium jurant se præstituros obsequia, quæ suæ Ecclesiæ, Episcopo aut Capitulo de jure exhibere tenentur, cum ea, quæ sic insunt, in juramento absque labe simoniæ à recipiente spiritualia exprimi possint. *Cap. significasti. 4. de elect. junct. gloss. verb. conditione.* Ita Episcopi in consecratione sua jurant summo Pontifici, se Legatos Apostolicos honorificè

tractaturos, & in necessitatibus adju-
ros, *Cap. Ego. 4. de iurejur.*

Quæres tertio. An valeat & obliget
juramentum, quod Canonici in rece-
ptione ad Canonicatus jurant Capitulo,
se se Ecclesiæ statuta & consuetudines ser-
vaturos, inter quas numerantur certæ pe-
cuniæ cuiuslibet Capitularitum solvendæ,
quas vocant jura statutorum, fructuum
duobus vel quatuor primis añis carentiæ?

ꝛ. Juramentum illud obligare, qua-
tenus statuta & consuetudines juri spe-
ciali vel generali sunt conformes, qua-
tenus verò sunt diffformes, cessat omnis
juramenti obligatio. Innocent. XII. per
specialem Constitutionem omnes has
capitulationes juri communi diffformes
sustulit, quam Constitutionem tamen
Germani hætenus non admiserunt,

C A S U S.

Liberata Abbatissa Regularis mona-
sterii sui Sacellano Parochiam con-
tulit, exigens ab eo erga monasterium
fidelitatis juramentum, & servitium spi-
rituale in Missa quatuor primis anni festi-
vitatibus cantanda præstandum. (A)
Dicens sic moris esse, & tres in Parochia
Antecessores ita practicasse. (B) Pastor
nominatus cum onus præstare nollet,
Liberata collationem revocat. (C) Cùm-
que moneretur, ut Successori Principi,

à quo feudum tenebat, homagium di-
ceret, id facere renuit, eò quod è mo-
nasterio clauso exire non posset. (D)
Unde Princeps caducitatem feudi pro-
nuntiavit. (E) Ad placandum Principem
Nobilis quidam se obtulit, modò Libe-
rata puellam pauperem ad habitum Re-
ligiosum admitteret. (F) Quam quidem
admittere voluit, sed cum conditione,
si saltem jocalia & consueta donaria dare
posset. (G)

R E S O L U T I O.

(A) **Q**uid Patrono Ecclesiæ debeatur,
exprimitur in *cap. nobis. 25. de
jure patron.* ubi dicitur, quod pro fun-
datione Ecclesiæ honor processionis fun-
datori servetur, & si ad inopiam vergat,
ab Ecclesia illi modestè succurratur.
Contra *Regulam* ergo *Liberata* à Neo-
Pastore fidelitatis juramentum exigat.
Malè quoque spirituale obsequium in
quatuor primariis Festivitatibus exhiberi
postulat, primò namque in solemniori-
bus anni Festis, quibus refici maximè,

& in Domino gaudere Pastoris præsen-
tiæ oves debent, animarum curam ha-
bentes à suis Ecclesiis abesse non possunt.
Trident. Sess. 23. de reform. cap. 1. Dein-
de hæc pactio simoniaca esse videtur, *Cap.
non satis. 8. cap. audivimus. 41. de simon.*
Et Ecclesiastica beneficia sine diminutio-
ne conferenda sunt, *Cap. unic. ut Eccle-
siast. benef. sine diminut. Sc.* Demùm
Patronus nil à præsentato præter id, quod
in fundatione est impositum, exigere
potest. *Cap. sicut nobis. 2. de supplend*
ne -

negligent. Pralat. cap. praterea. 23. de jurepatron.

(B) Non sufficit, quod Prædecessores actus à lege alienos exercendo corruptelam fecerint, cum consuetudinem legitimam nunquam introducere potuerint, siquidem consuetudini, quæ Ecclesiis gravamen inducit, jus positivè resistit, easque tolli præcipit. *Cap. 1. de consuetud.* Ecclesiam autem Parochialem per præsentam consuetudinem gravari, ipsūque beneficium cum diminutione conferri manifestum est.

(C) Patrono quidem Laico variare, hoc est, præsentato uno alterum addere potest, & tunc Episcopo instituenti unum ex præsentatis eligere licet. *Cap. cum autem. 24. de jurepatron.* Clerico autem à Patrono Ecclesiastico præsentato statim jus ad institutionem acquiritur, cum inter præsentatos ab eodem, qui prior est tempore, potior sit jure. *cit. cap. cum autem.* Hinc patet *Liberatam* jus per præsentationem Pastori quæsitum revocare non posse per impatientem præsentationis revocationem.

(D) Homagium in feudali investitura præstandum *Regula* nostra non comprehendit. Qualiter autem à Monialium Præfecta id practicandum, exprimit *cap. periculoso. unic. §. verum. de Stat. Regular.* his verbis: "Quando Abbatissa vel Priorissa cujusvis monasterii pro feudo, quod monasterium ipsum tenet ab aliquo Principe, seu Domino temporali, sibi debebit homagium vel fidelitatis sacramentum præstare (nisi quod per procuratorem illud præstet, possit efficere apud eum) de monasterio cum honesta

"& decenti societate exire poterit eo casu licenter, homagio facto, quamprimum poterit, ad ipsum monasterium è vestigio revertura."

(E) Quia delictum personæ non debet in detrimentum Ecclesiæ redundare. *Reg. 76. de Reg. Jur. in 6.* Monasterium innocens feudo privari non potest, nec Dominus directus feudo manum applicandi habet potestatem. *Arg. can. si Episcopum. 3. caus. 16. q. 6.*

(F) Simonia est, pro Religionis ingressu aliquid temporale dare vel recipere. *Cap. non satis. 8. cap. de Regularibus. 25. cap. quoniam. 40. de simon.* Hinc Nobilis operam suam in reconciliatione Principis impendendam tanquam pretium pro admissione offerre nequibat. Si tamen puella ad Statum Religiosum vocata ardentè & constanter in monasterium recipi petebat, & propter solam paupertatem repellebatur, Nobilis, practicè loquendo, peccasse non videtur, cum potius injustam vexam redimere, quam pretium pro ingressu offerre voluisse censeatur, eò quod monasterium fundatum Novitios gratis & sine dote recipere teneatur.

(G) Juxta *Extrav. sanè. 1. de simon. inter com.* Superioribus Regularium sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ ac summo Pontifici reservatæ inhibetur, ne tam à maribus, quam à mulieribus Religionem eorum ingredientibus quoscunque pastus, prandia & cœnas, pecunias, jocalia, aut res alias etiam ad usum Ecclesiasticum, seu quemvis pium usum alium deputata, vel deputanda, directè vel indirectè petere

vel exigere quoquo modo præsumant. Quamvis verò saluberrimam hanc Pontificis Sanctionem in hisce partibus cum suo rigore receptam esse negetur, nihilominus verum manet, quòd, ut loquitur *Constitutio*, hujusmodi prandiorum & jocalium consuetudo sit detestabilis, & à Canonibus reprobata abusus, quâ decori Ecclesiastico & immaculatæ Reli-

gioni detrahatur. Quàm plures etiam tam execratione hujusmodi criminis, quàm expensarum onere à sacre Religionis proposito retrahuntur, ipsaque Ecclesiæ, monasteria, & loca Famulantium DEO consuetis numeris remanent destituta, & in multorum mentibus Fidelium scandalum generatur.

REGULÆ JURIS EX LIBRO SEXTO DECRETALIUM.

R E G U L A I.

*Beneficium Ecclesiasticum non potest licitè sine Institutione
Canonica obtineri.*

Quæres primo. Quid est beneficium Ecclesiasticum?

ꝛ. Est jus perpetuum percipiendi fructus seu redditus temporales ratione officii spiritualis, autoritate Ecclesiasticâ institutum, ut Episcopatus, Decanatus, Canonicatus, Parochia, Vicaria, &c.

Quæres secundo. Quid est Canonica Institutio?

ꝛ. Institutio est jurisdictionis Eccle-

siasticæ actus, quo alicui beneficium in perpetuum confertur titulum. Hic actus, si omnia à Canonibus ad ejus substantiam habeat requisita, Canonica appellatur Institutio.

Quæres tertio. Quotuplex est Institutio?

ꝛ. Triplex: Authorisabilis, tituli collativa, & corporalis. Institutio authorisabilis est jurisdictionis Ecclesiasticæ actus, quo Episcopus vel Ordinarius præ-